

specie, & partim in pecunia, vir pro sola rata pecunia se obligaverit, ut in specie d. disc. 39.

Omnis autem ista, ac similes conjectura sunt aequivoce juxta facti qualitatem regulanda, cum bene flate possit, ut dos constitut in quantitate, ac res vera estimatione data sit, & nibilominus quod adist pacum, ut pro causa non possit alienari a viro absque consentiu uxoris, vel nonnulli cum vinculo reipublicandi pretium pro eadem cautela, ut paucum servatur. Prout fallaciam esti conjectura recognitionis, quam mulier facit de re tanquam de fundat, cum de facili, nimirum frequenter eti suppositiones fieri solant ad effectum obtinendi inhibitiones dotalis contra vires credidores, sed abique voluntate mulieris innovandi.

29. Sexum obseruat Fontanell, dicta part. 13. numer. 63, cum nuptia non coniunguntur. Verum hic potius est modus refutandi actum tanquam ceterum ex deficiencia causalis, & conditionis, sub quibus est iniurias, quibus quod dici valeat modus distinguendi estimationem impropriam a vera.

Septimum adjecunt Covarr. & Mantic, & alii, citati, quoties estimatio in contractum deducta, iusto rei valori non responderet, quia nempe sit major, vel minor, ut post Covarr. nu. 9. Mantic. nu. 24. Boss. d. cap. 16. n. 9. Fontanell. num. 45. & seqq. ubi allegat Menoch. Trentac. & alios, ac tercero refutacionem Covarr, cui adherent Mantic. & alii, utid procedat, quatenus leso sit enormis, diminuit justi preti excedens, ipse nihil sumat, subdubius an isto causa attendit finit termini l. 2. de resind. vendit, vel quatenus fieri possit.

Verum circa hoc advertendum est, ut iste modus non ita simpliciter capiendus veniat, sed solumpro conjectura in causa ambiguo quo incerta sit contrahentium voluntas, nomen etiam, cum ex preci quantitate colligatur quid in contractum sit deductum, ac etiam, quia in dubio non prae sumitur actus ipsius geltus, urtans locutionem cum alterius jauctura importet, quoties ad alium modum licetum, ac honestum referi potest, idcirco inequalitas preci bonum est voluntatis initium tradidit rem estimatum affimatione impropria; Sed si ex verbis claris, vel efficaciter huiusmodi inspectione quipplures resultant in toto materia disfusus habendi, illi preferunt, quod eveniente causa resolutionis, ubi bona sunt inestimata, resolutio eo utili, ac civili domino, quod penes virtutum existebat, illico tamen, ac plenum in muliere confidolatur. Item frequentius est effectus periculi, & commissus diminutione, vel augmento resultantium, ut doles ingeminare pertineant ad mulierem, atque vero ad virum, quoniam periculum est sequela dominii, ut supra; idcirco id verum est, ut etiam ipsorum donante, vel doles debitor continuante possessionem rei ita in dotem dare periculum sit viri, ut in puncto donus dat in dotem estimatum, ac deinde in conceptu consumptus, dum ab eodem donante habitabatur, Rot. in R. laudes in veritate agnoscenda, ac se retrahendo.

10. Referuntur opinione hinc inde super dubia questione confessionis constantie matrimonii, & verior dictus opinio, ut confessio in fraudem.

11. Etiam si confessio non mulier, sed patri, vel etiam extraneo, utilitas mulieri restat.

12. Sed utroque causa conclusiones procedunt in dubio, secus contraria probationibus, vel presumtionibus acceptantibus.

13. Quodammodo attendi debent in hac materia presumptio, & conjectura.

14. Confessio ante matrimonium facta in testamento, vel alias in ultima voluntate, confessio potius animo donandi, quam sub spe.

15. Ubi conjugi sunt in equalibus, ita ut inequalitas sit ex parte, confessio ante matrimonium confessio ex causa donationis, & verior est ex parte mulieris, confessio causa ostentationis.

16. Ubi ex parte mulieris est verisimiliter impossibili, soluto dono constitut, tunc confessio non referatur ad spem, sed vel ad donationem, vel ad ostentationem.

17. Cessat item prima conclusio, ut confessio censetur sub spe, quia renunciatio exceptionis donis non numerata, ut aliis illa non competit.

18. Item post confessionem apparet ex nova obligatione, vel donis confirmatione in minori summa, sed tunc potius ad ostentationem.

19. Non intrat presumptio sub spe, ubi ex parte est prohibita donatione ante matrimonium, & inter sponsos.

20. Ista & alii conjectura non singulariter, sed unius sunt consideranda.

21. Confessio post matrimonium censetur sub spe, si post confessionem item obligatio donationis accedit sub nomine matris, vel alio titulo novam obligationem adoratur.

22. Ubi vir confessio dorem recipit, & deinde sub nomine matris, vel alio titulo novam obligationem adoratur, vel debitor cesso recipit, an censetur indebita novatio, ita ut doles habatur proposita, distinguuntur plures causa.

23. Qualitas personarum, & congruitas donis promissa operatur, ut confessio erit constante matrimonio confessio potius sub spe, quam in fraudem donationis.

24. Quid ubi sumus in causa, quod donatio validae inter conjuges fieri poterat, ita ut non adesse necessitas fraudandis dilegitis dispositionem.

25. Aliae conjectura, quomodo in unam, vel aliam presumptionem inducendas sint consideranda.

26. Ubi confessio sonat in spem, non est nulla ipso jure, sed ope exceptionis, quatenus de non numerata date opponitur, secus ubi est in fraudem donationis.

27. Inefficacia confessionis, ubi referatur ad p. m. durat dicitur, in quo ob rel. estimationem obliteratur solum regula, feta

287. numer. 12. cum aliis per Boss. de dote cap. 2. numer. 5. & infra, disc. 39.

ANNOT. A.D.D.I.S.C. CLVIII.

N Otatum suprad, ad disc. 36.

De dote confessata, an sit vera dos, & quando confessio probet dorem.

S U M M A R I U M.

1. Distinguuntur causas, seu persone, quorum prejudicium confessio percudit.

2. Dos confessata non est vera, neque sola confessio probat veritatem etiam in prejudicium viri confitentis, de quo solo agitur in pluribus numeris proxime sequentibus.

3. Etiam si dicatur fieri pro execratione conscientia.

4. Hoc exceptio est ad retardare executionem obligacionis Cameralis.

5. Quae ratio conclusio, & an rationes fraudis, vel quia confessio facta sub spe numerationis, vel ad pompa, & simulacrum.

6. Confessio facta ante matrimonium, in dubio censetur facta sub spe, non numerationis potius, quam in sua donatione.

7. Idem si facta in ipso actu matrimonii, vel post matrimonium, sed ante confirmationem.

8. Ubis post matrimonium, est intricata questione, an confessio sub spe, vel in fraudem donationis.

9. Rot. laudes in veritate agnoscenda, ac se retrahendo.

10. Referuntur opinione hinc inde super dubia questione confessionis constantie matrimonii, & verior dictus opinio, ut confessio in fraudem.

11. Etiam si confessio non mulier, sed patri, vel etiam extraneo, utilitas mulieri restat.

12. Sed utroque causa conclusiones procedunt in dubio, secus contraria probationibus, vel presumtionibus acceptantibus.

13. Quodammodo attendi debent in hac materia presumptio, & conjectura.

14. Confessio ante matrimonium facta in testamento, vel alias in ultima voluntate, confessio potius animo donandi, quam sub spe.

15. Ubi conjugi sunt in equalibus, ita ut inequalitas sit ex parte, confessio ante matrimonium confessio ex causa donationis, & verior est ex parte mulieris, confessio causa ostentationis.

16. Ubi ex parte mulieris est verisimiliter impossibili, soluto dono constitut, tunc confessio non referatur ad spem, sed vel ad donationem, vel ad ostentationem.

17. Cessat item prima conclusio, ut confessio censetur sub spe, quia renunciatio exceptionis donis non numerata, ut aliis illa non competit.

18. Item post confessionem apparet ex nova obligatione, vel donis confirmatione in minori summa, sed tunc potius ad ostentationem.

19. Non intrat presumptio sub spe, ubi ex parte est prohibita donatione ante matrimonium, & inter sponsos.

20. Ista & alii conjectura non singulariter, sed unius sunt consideranda.

21. Confessio post matrimonium censetur sub spe, si post confessionem item obligatio donationis accedit sub nomine matris, vel alio titulo novam obligationem adoratur.

22. Ubi vir confessio dorem recipit, & deinde sub nomine matris, vel alio titulo novo obligationem adoratur, vel debitor cesso recipit, an censetur indebita novatio, ut aliis illa non competit.

23. Qualitas personarum, & congruitas donis promissa operatur, ut confessio erit constante matrimonio confessio potius sub spe, quam in fraudem donationis.

24. Quid ubi sumus in causa, quod donatio validae inter conjuges fieri poterat, ita ut non adesse necessitas fraudandis dilegitis dispositionem.

25. Aliae conjectura, quomodo in unam, vel aliam presumptionem inducendas sint consideranda.

26. Ubi confessio sonat in spem, non est nulla ipso jure, sed ope exceptionis, quatenus de non numerata date opponitur, secus ubi est in fraudem donationis.

27. Inefficacia confessionis, ubi referatur ad p. m. durat dicitur, in quo ob rel. estimationem obliteratur solum regula, feta

De Dote, Disc. CLVIII.

rante solium tempore opponendi de dote non numerata, quia elapsa probat veritatem, secus ubi in fraudem, quia est perpetua.

28. Si confessio referenda est ad spem, & renunciacionem ex intervallo exceptionis donis non numerata, probat veritatem in prejudicium confitentis.

29. Quid ubi confessio accedit juramentum, an operetur in confessione referenda ad p. m., ita tollat exceptionem non numerata, & an operetur in alia referenda ad fraudem, vel simulationem.

30. Ubi confessio est formulata, & ex sola causa ostentationis, juramentum quodcumque concepsum nihil operatur, quia deficit confessio.

31. Ubi vero confessio est in fraudem prohibite donationis, tunc varijs sunt Doctorum opiniones, que refutantur, & vero si juramentum nihil operari.

32. Quid in confessione geminata, vel plurius repetita.

33. Si confessio moritur infra tempus excipiendi de non numerata, & confessio facta est sub spe, transfundatur exceptio in heredem, secus animo donandi, quia donatio conformatur morte.

34. An confessio contingenit donationem facta inter sponsos confirmetur morte.

35. An vero confessio stante nullitate confessionis remaneat actione pro dote confessata contra dorentem.

36. An dos confessata, que ex aliqua circumstantia debet esse, habeat privilegium donis.

37. Quamvis dicitur augmentum gaudet privilegio donis, hoc procedit in eo augmento, quod sit expressa, non in eo, quod sit tacite sub palliato titulo donis confessata.

38. Infra quantum tempus competat exceptio donis non numerata.

39. Si confessio non est sub spe, nec in fraudem prohibite donationis, vel causa ostentationis, sed solum ut fraudaret creditore, vel alium terrium, an ex hismodi confessione aliquod jus mulieris queratur.

40. Principalis conclusio, ut dos confessata non probet veram doten, fallit concurrentibus veritatis indiciis, & conjecturis, que minores sufficiunt in prejudicium confitentis, & heredem, quam si ageretur in prejudicium tertii.

41. Fallit concurrentibus administris, & conjecturis, & quae regulares tenendas sint in conjecturis metiendis.

42. Enumerantur plures conjecture, quarum prima, ubi promissio procedit, & subsequitur confessio, quod expeditur.

43. Intellige, ubi promissio procedit ex intervallo, & hec constelat aliar, quam per partium assertiorem, vel scripturam prolationem de antida cuncta suspectam, & qua diffidentia est in causa inter prejudicium tertii, ac praedictum.

44. Cessat item prima conclusio, ut confessio non probet veram doten in prejudicium viri, fortius procedit in prejudicium tertii.

45. Fallit concurrentibus administris, & conjecturis, & quae regulares tenendas sint in conjecturis metiendis.

46. Enumerantur plures conjecture, quarum prima, ubi promissio procedit, & subsequitur confessio, quod expeditur.

47. Intellige, ubi promissio procedit ex intervallo, & hec constelat aliar, quam per partium assertiorem, vel scripturam prolationem de antida cuncta suspectam, & qua diffidentia est in causa inter prejudicium tertii, ac praedictum.

48. Ita prima conjectura tollit contraria urgentioribus conjecturis, & aliquando auger suspitionem.

49. Non intrat presumptio sub spe, ubi ex parte est prohibita donatione ante matrimonium, & inter sponsos.

50. Cessat item prima conclusio, ut confessio censetur sub spe, quia diffidentia est in causa inter prejudicium tertii, ac praedictum.

51. Idem ubi specificantur dies, annus, locus, Notarius, & aliae circumstantiae.

52. An sufficiat dispensatio obstante super donis exceptio, vel alia aprobacione.

53. Magna conjectura est verisimilitudo ex personarum qualitate refutanti.

54. Oritur etiam conjectura, si stante confessio vir quietat, & uxori renunciatio facit donantem.

55. Concessio creditorum, vel terri, de quorum prejudicio agitur probat veritatem.

56. Item sententia graduatoria, per quam creditum dote confessum canonicatur.

57. Quid ubi confessio non percutit commodum uxoris, sed donantis, quia est pater, vel extraneus.

- 8 Conjectura resultat ex sententia absolvitoria favore dantis lata contra virum, vel mulierem petente domum.

9 An iuramentum prebeat conjectura veritatis.

10 Satis pro conjectura attendunt aliquod primordium veritatis, de quo confitit in confuso, quod exemplificatur.

11 Quid ubi in instrumento confessionis diricetur di contari, &c.

12 Quid de efficacia conjectura generalis, quod non soleant contrahit matrimonio sine dote.

13 Observantia magnum probet veritatis admiculum, dunque obseruantia exemplificatur.

14 Quid de alia conjectura diurnae prestations alimentorum, & cobitationis.

15 Lapsus temporis ad opponendum de ore non numerata, an casus conjecturam veritatis.

16 Quid ubi dicta exceptione cessat ab renunciacione, vel generationem, aut ex alia causa.

17 Concurrentibus etiam conjecturis veritatis, adhuc confessio remaneat inefficax, si alie contraria conjectura concurrent.

18 Una & potentior conjectura contraria est inversimilitudo, attentare per ornatum qualitate.

19 Item si tempore confessionis vir effet a se alieno gravatus.

20 Vnde si enunciant phares solutiones notabilis quantitatibus, absque quietantibus, vel recipatis.

21 Si confessio delegatur mendax, quia narrat aliquas partitas quas conferit non esse veras.

22 Item anticipata solutio antequam dies cedat, est suspicita.

23 Velsi omittatur jurameutum de consuetudine apponi solitum.

24 Si assisterat liberè soluta extero filio sum. minoris, vel alias suspecto.

25 Quid ubi conventum sit dormi investiri, & postea sit liberè soluta.

26 Suppositio falsitatis ad hunc effectum habetur pro falsitate.

27 Si confessio de recenti crimen commisit, vel debitum contraxit, aut alium actum periculosem fecit.

28 Confidatur alio conjectura in principio deinde ad probandum quod etiam confessio facta ante matrimonium referatur, ad fraudem, & de aliis conjecturis remissive, ac de predictis relevantia.

29 Fraus, vel simulatio in dubio non praesumitur, & in concurso conjecturarum hinc inde quid agendum.

30 Tertii interessati ad hunc effectum dicuntur principali inter vires creditores, qui distinguuntur in anteriores confessiones, & posteriores, & quomodo de unis, vel aliis judicandis.

31 Creditores de quorum credito constat per solam confessionem, an impugnat dotem confessatam.

32 Agitur quomodo confessio quo prejudicat confessori, prejudicet creditoriis post eam contrahentibus, & notabiliter habentibus plures solutiones; quod interficiat creditoriibus viri confessionem prejudicare viru, & teneat ad inducendam actionem pro summa confessata, sed non esse veram dotem.

33 Referuntur alii tertii interessati prout sunt emporis horum viri, fiduciommisarius, fideiunctorius, empotentia, vel alter successor contra quem ad veram dotem resituendum agi posset.

34 Notarij aliqui causas, in quibus confessio non profest mulieri, vel ab ea causam habentibus, sed bene profest tertio interessato, ac veritatem probat contra virum.

35 Fiduciunctorius ad hanc effectum dicitur secundus interessatus si obvitandam confitacionem confessio hat.

36 Filius prioris matrimonij dicuntur tertii interessati, quia confessio fiat in fraudem, libac editilis, & secundis nuptiis, & que differentia inter dictos filios, & creditores.

37 Omnes alii ex statuto, fiduciommisario, vel alii a iure proprio ad successum venientes dicuntur tertii interessati.

38 Compendiatur agitur quando dos confessata gaudet privilegiis doloribus.

39 Dots confessio quando prejudicet necesse ipsi mulieri ad eius favorem est facta, & quomodo dicatur ei fraus, vel prejudicium fieri posse.

D I S C . CLIX

De confessione facta per virum soluto matrimonio, an probet veram dotem.

- rem.

10 *Item* *anjuramentum prebeat conjecturam veritatis.*

11 *Satis pro conjectura attendunt aliquod primordium veritatis, quod non confitit in confuso, quod exemplificatur.*

12 *Quid ubi in instrumento confessionis dicuntur contantia, &c.*

13 *Quid de efficacia conjectura generalis, quod non soleant contrahiri matrimonio sine dote.*

14 *Oberverianus magnus probet veritatis administrum, di- que observanus a exemplificatur.*

15 *Quid de alia conjectura diutinuam prestationis alimentorum, & cohabitacionis.*

16 *Lapsus temporis ad opponendum de dote non numerata, an cause conjecturam veritatis.*

17 *Quid ubi dicta exceptio cessat ab renunciatione, vel generatione, aut ex alia causa.*

18 *Concurrentibus etiam conjecturis veritatis, adhuc confessio remaneat in effectu, si alia contraaria conjectura concurredit.*

19 *Una & potenter conjectura contraria est inversim illu- do, attenta personarum qualitate.*

20 *Item si de tempore confessionis vir est esse aetate gravatus.*

21 *Vel si enunciatur plures soluciones notabilis quantitatibus ab eo qui testantur, vel recipiuntur.*

22 *Si confitens detegatur mendax, quia narrat aliquas par- titas quas confiteri non efferves.*

23 *Item anticipata solutio antequam dies cedat, est suspe- cta.*

24 *Vel si somnatur jurameatum de consuetudine apponi soli- tum.*

25 *Si testatur liberè soluta exerto filios am. minoris, vel alias suspecto.*

26 *Quid ubi conuentum sit dorem investiri, & postea si lib- erè soluta.*

27 *Suplicio talismanis ad hunc effectum habetur pvs fulgita- te,*

28 *Si confitens de recenti crimen commisit, vel debitum contraxit, aut aliam actionem periculosa fecit.*

29 *Considerantur alia conjectura & in principio deducta ad probandum quod etiam confessio facta ante matrimonio remittitur, ad fraudem, & de aliis conjecturis re- misse, ac de predicta relevantia.*

30 *Fraus, vel similitudo in dubio non presumitur, & in con- cursu conjecturam hinc inde quid agendum.*

31 *Tertii interessati ad hunc beneficium dicuntur principali- ter viri credidores, qui distinguuntur in anteriores con- fessiones, & posteriores, & quomodo de unis, vel aliis judicandis.*

32 *Credidores de quorum creditio constat per solam confessio- nem, an impugnat dorem confessam.*

33 *Agitur quomodo confessio per presudicat confitentis, preju- dicet creditoribus post eam contrahentibus, & notabili- liter habent plures solutioes, quid interius creditori- bus viri confessionem praedicare videatur, & eis aptam ad indicandam actionem pro summa confessata, sed non esse veram dorem.*

34 *Referuntur alii tertii interessati prout sunt emptores bo- norum viri, fidicommissarius, fedatarius, emp- tyfanta, vel alter successor contra quem ad veram dorem resistuendam agi posset.*

35 *Notantur aliqui causas, in quibus confessio non prodebet mulier, vel ea causa habentibus, sed bene pro- debet tertio interessato, ad veritatem probat contra virum.*

36 *Filius etiam ad hanc effectum dicitur secundus interessat- ius sub vitandam cum scitationem confessio habet.*

37 *Filius prior in matrimonio dicuntur etiam interessati, quia confessio fiat in fraudem 1. b. ad editilis, de secundis nuptiis, & que differentia inter dictos filios, & cre- ditores.*

38 *Omnes alii ex statuto, fidicommisso, vel alias iure proprie- ad usciconsum venientes dicuntur tertii interes- sati.*

39 *Compendiose agitur quando doss confessata gaudens pri- viliegii dorabibus.*

40 *Dots confessio quando presudicet necesse est mulieri ad cuius favorem est facta, & quomodo dicatur ei frons, vel presudicium sive pso.*

Et quanvis contrarium nonnulli velint afferentes, indiscutibile confessionem confiteri faciam animo donandi, attamen ista opinio paucos habens sequaces, ac probabilium fundamento deductis nullatenus videatur sequenda, cum quia, ut confitat proxime infra, magis est quodatio, an hujus specie presumptio resulteret in dubio ex confessione facta etiam confitante matrimonio, igitur multo magis ante, tum etiam quia fatus est, ac instiles loyent leges, ac authoritates de exceptione non numeratis dotti loquentes.

ut contrah proxime intra, magna est qualitas, an hujus spe
presumptum resuluit in dubio ex confessione facta etiam con-
stante matrimonio, igitur multo magis ante, tum etiam
quia fuit ita, ac inutiles forent leges, ac authoritates de ex-
ceptione non numeratae dotis loquentes.

Quod autem dictum de confessione ante matrimonium,
excludit etiam ad confessionem in ipso initio, seu actu
matrimonii, ut ex Alciat. & Valerac aliis observant San-
chez ubi supra, num.4. Fontanell. ubi supra, numer. 86. in fin-
Hodier. dicit numer.14. Boss. dicit. cap.19. numer.16. in si-
ne, sive ad factum post matrimonium ratum, sed ante
consumatum, dum in omnibus his casibus viget presumptio,
ut confessio fieret ex calore amoris, seu cupiditate
consumandi matrimonium, atque cessa ratio maritalis
affectionis, qua causa prohibitionem donationis inter
conjuges, ut considerant Gabr. con.1.63. num.7.lib.2. Man-
dic. de tacit. lib.11. tit.20. num.18. Dicilote tres causas ma-
trimoniorum contracti, vel quod tunc contrahatur, dum ge-
nitus actus, ieiunii, & non consumatus, bene parificat. Caiſt.
cor. 23. num.1.lib.2.

Secundo vero casu confessio constantē matrimonio, fatis adiuta dicitur est inter Doctores, an etiam ex causa referenda sit, adeo Gabr. dict. confil. 163, nam 8. dicat non posse dicēri, que sit magis communis, idemque acferunt Menoch. lib. 3. presump. 12. numer. 8. Boff. d. cap. 10. num. 53. Mantic. dict. lib. 11. tit. 20. numer. 19. Fontenell. de pa. clau. 14. gl. usq; uia. 1. numer. 62. atque articulus fatis intricatus; ac dubium appellat Rot. apud Coccin. dec. 499. num. 2. cumque usque ad annum 1610. suffit in Rota indecimus refutant. Addit. ad Gregor. decif. 67. lit. A. confitat ex dicta decif. 499. Coccini, & ex qua ad maiorem Rotam ducimus pro eius integritate dignificanda obseruamus.

Frequenter autem à scribentibus consideratae sunt
quæsitiones; prius enim in ordine ad confessionem ante
matrimonium, ut judicetur potius animo donandi quam sub
spe, deducatur ex eo, an confessio fia in testamento, vel
aliam per ultimam voluntatem, cum tunc sive legitimi, sive
donationis causa mortis potius, quam sub spe confessio fa-

Dicitam autem priorem partem, quod scilicet censem
in dubio facta sub sp̄e futuræ numerationis, verioren
puncto juris post plures ab eis allegatos teneant. & prob

10 puncto juris potius plures ab his allegatos tenent, & prob. Romanus con^t. 45. numer. 7. Covart. lib. 1. vix dict. num. 4. vers. 6. sed quod eratiam. C. numer. 5. in princip. Meno dict. prefumpl. 12. numer. 58. Bartol. in l. 1. ff. solutio matr p. 6. numer. 30. & seqq. & Fachin. lib. 8. controver. 80. qui ultimi late, ac docte pluribus medis hanc veriorum in p^cto juris probare conantur, cum aliis collectis per Boss.

Contrairem, quod imo censeatur facta animo donandi, ac in fraudem prohibite donationis, post antiquiores ab eis deductos, firmant Valacius consil. 5. num. 15. Gratian. decist. 693. num. 11. Sanchez de mari. lib. 6. dis. 9. num. 5. Fontanell. dict. clav. 14. glof. uniu. part. 1. num. 63. & num. 66. & in hanc est proclivior Gabriel. dict. confil. 163. numer. 40. cum aliis per Bossi. dict. cap. 10. num. 19. quam frequentiori Doctorum calculo receptam esse, itatur durum sit contra ea obtinere, tefstant idem Menoch. & Fiechin. schola juxta magis communem, ac receptionem opinionem, volumen quae intrat controversia, s. non potius animo donandi, vel simulationis, ac honorificentis gratia ea facta sit, arque censeri factam animo donandi in compensationem inaequitatis, plene probant Roman. d. confil. 45. num. 8. Mantic. decat. dict. tit. 20. num. 23. & seq. late Sanchez dicto lib. 6. dis. 9. num. 8. Bossi de dat. cap. 8. num. 31. & d. 10. numer. 62. conferunt deducta per Capyc. Larv. decis. 22. numer. 4. ac etiam ea que post haec scripta habentur supra. dict. 27.

eam ostendere, tentant idem Menoch. & Fachin. *ubis pro*, atque tamquam veteriorum firmavit pluries Rot. apud Gregor. decisi. 67. num. 7. & 188. num. 1. Barbat. dec. 18. n. 2. & 612. n. 1. & in rec. dec. 55. n. 10. & seq. & 295. n. 1. part. dec. 24. n. 1. part. 7. & alias pluries, ac propterea in foro videtur hodiernam.

ad eum in dicta Romana coram Corrado, apud Salgas, dec. 22, c. 23.
Verum istae decisiones non recte his terminis applicantur, loquuntur enim in causa converso iniquitatis resultantis ad inferiori conditione mulieris, quia nempe vir sit nobilis, mulier autem ignobilis, sive inhonesta, vel alia inferior, tunc enim potius honorificentia quam donatio nis gratia censetur facta confessio, ut late probant dictae decisiones, atque juxta hos terminos capienda videatur secunda opinio; prima vero tertior, ac magis adequata videatur in primis terminis, ubi scilicet vir est inferioris conditionis, quia tunc ex communis observantia est verisimile id potius getsum esse pro iniquitate compensanda.

etiam revera mulieris, non autem extranei fit favor, ac utilitas, utin se p[ro]p[ter]e advicerit Menoch. *dist. pref. 12. s[ecundu]m. m. 79.* & 80. & in terminis confessionis ad favorem matris mulieris, quae administratio nomine contraxit, itant ipsius

sub spe factam esse, sed potius, vel animo donandi, vel gratia ostentationis, atque in hoc versatur ambiguitas, an scilicet magis ad donationem quam ostentationem, vel è contraria, sed non intrat presumptio ipsi probabiliter desperata. Menoch. dicit. cap. 12. num. 16. Rot. dicta Romana doris Corrado, apud Salgad. ubi supra, & in dicta Romana doris 11. Februario 1656. Bevilacqua decisi. 26. post Zuff. &c. 29. post Bonden.

Quarta paritatem in eodem casu est, quoties confessio mutata est renunciatione exceptionis non numeratae dotis, seu juramento, aliaque tali circumstantia, quod exceptiōnē praeſcriptum donationis, vel simulationis, juxta factū qualitatē, in specie Mantic. dicit. tit. 20. Boff. cap. 11. m. 37. Rota in d. Romana doris 21. Februario 160. Corrado. §. tertia quia, &c. & in alla Romana doris Bevilacqua, de qua supr. cum enim in omnibus serit instrumentis tanquam per speciem clausula apponit solite adiſcīt̄ ſoleat juramentum, hinc proinde lequitur, hanc exceptionem non numeratae dotis, aqua relationis confessionis habendā magis ad hanc spem, quam ad faciendā fraudem prohibet donationis, vel simulationis pone recessile ab aula, omneque dilapidations ad dictas alias cauſas restringi.

Quinta, si post primam confessionem, nova dotis constitutio ex integrō facta apparet, quoniam prima confititio ceteris potius similiandū quam sub spē, ut in specie in dicta Romana doris coram Corrado, apud Salgad. decisi. 22. & 23. illi tamen conjectura, & presumptio non autem probatur concludens, cum secunda constitutio aliam cauſam habere posset, ut in eisdem decisionibus, quia feliciter secunda facta sit, ut mulier sit capax illorum subſidiorum dotalium, que nominis habentibus nullam, vel modicam dotem prebent, ideoque ad occultandum, prius veram doris constitutionem, ut ita cum aperta fraude, & fuit dicta subſidia extorquente, ut frequentissime practicatur in Urbe pro extorquendis subſidiis a locis pliis, ut advertitur supra.

Sexta in eisdem terminis confessionis ante matrimonium deduci potest, ut veretur in loco ubi ex Statuto, vel confititio nubilus, ideoque ad occultandum, prius veram doris constitutionem, ut ita cum aperta fraude, & fuit dicta subſidia extorquente, ut frequentissime practicatur in Urbe pro extorquendis subſidiis a locis pliis, ut advertitur supra.

Alii modi distinctiones, ut in dicta Romana doris 11. Februario 1666. Bevilacqua, & in eadem 10. Decembri 1657. coram Melio, post Zuff. decisi. 36. in quibus bene obſervant illas conjecturas quamvis singulariter consideratae esse debiles, unitas tamen esse considerandas, ex regula, ut singula que non proficiat, &c.

Econverso vero in ordine ad confessionem constante matrimonio, ut contra regulam, ceteratorum potius sub spē, neque ceteris alia ratio ob quam ut supra inter sponſos presumptio cadit in spē, itaut folia ista circumstantia quoniam juris, ut potius pendente ab indagatione verisimilis voluntatis partium, & an animo novandi, vel potius in exceptionem, ac obſervant prioris promissionis hujusmodi actus deferuntur, ideoque refutatio poſta videtur in judicio prudentis arbitrio ex facti circumstantiis, juxta juris trahentes tamen regulando, itaut certa, ac uniformis regula non potest, cum individuorum circumstantia particulares longe faciant diversificare conclusionis applicationem.

Alia autem conjectura considerantur prudentis judicis arbitrio ex facti qualitate, eo modo quo considerantur in allegatis decisionibus, praefertim in dicta Romana doris 11. Februario 1666. Bevilacqua, & in eadem 10. Decembri 1657. coram Melio, post Zuff. decisi. 36. in quibus bene obſervant illas conjecturas quamvis singulariter consideratae esse debiles, unitas tamen esse considerandas, ex regula, ut singula que non proficiat, &c.

Econverso vero in ordine ad confessionem constante matrimonio, ut contra regulam, ceteratorum potius sub spē quam animo donandi, prima conjectura, frequentior quidem, ac præcipua est, ut potius confessionem immediate, vel paulo post subſequitur ejusdem donanti, vel mulieris promissio æquivalentis summae confessari sub nomine mutui, vel alterius contractus, tunc enim ista fequens promissio tamquam correlative indicat præcedentem confessionem factam esse, non animo donandi, sed sub spē future solutionis vigore dictæ subſequenteris promissionis facienda, ut bene Roman. dicto con. 425. num. 1. & seqq. plenè Menoch. d. presump. 12. num. 36. & seqq. Coccini. d. dec. 389. num. 3. latifissime Fontan. clau. 14. gl. unic. part. 2. ex num. 1. cum pluribus seqq. Quod ex aliis dictis frequentissime accidit in Regno Neapolitano, ubi ad effectum ut vir de conuenta, liberè possit liquidari instrumentum servata forma Ritus M. C. V. non de facili practicabilis in liquidatione instrumenti dotalis ob necessariam extrinsecam justificationem matrimonii, ideoque conuentum est de dote promissa in capitulis fieri quietan-

Tertius

eius solutione facient literas cambii, vel alias obligations tanquam pro iuncto.

Aut vero nulla subest iusta causa faciendi dictum circumstans, & tunc intrat opinio magis communis, de qua supr. actus ceteratorum actus gestus animo novandi; ubi enim actus ad aliam cauſam referri non potest, tunc bene intrat novatio, seculis si aliam habet cauſam ad quam referti valeat, quoniam ad id quod est referendus ad excludendam novationem in dubio non presumendum;

Bene verum quod si, data etiam novatione, ipmet debitor, vel habentibus cauſam ab eo dotis refutio per vi-ram facienda in dubitum est ei exceptionem dōis non habere obſtrare eodem modo quo primo cauſa de ipsam mulierem infinita, vel valido confititio debitor accepit, obtinendo ab eo novam promissionem ex cauſa mutui, vel alia, & tunc nisi expreſſe confititrum id non egisse animo novandi. Sed ad alium honestum, ac laudabilem finem ad faciliorē exactionem directum ut supra, certum est inducit novationem, atque acceptationem habere vim vere solutionis, perinde ac si vir exacto debitor dōis, eidem deinde eadem pecuniam immundat, & in his terminis procedunt texus in l. datom 3. & L. vir ab eo scilicet de jur. dōis. l. pen. & seqv. & foli. marit. ac per Barbos. 2. pari. L. prime, in princ. num. 12. Secus autem si de contrario confitit expreſſe, ut capite confingere potest, & foli; & ponamus enim quod mulier, vel eius pater pro dote assignet viro liquide consequenda à Tito milles, quorum dies iam celerrit, itaut viri partes sole debent esse in addringendo debitorum, ac in exigendo, si vir contentetur, in grām Titi, accepit, ferendo abque alia cauſa summan p̄dictam, novam obligatiōnem ex cauſa mutui ut ab recipere, utique intrat novatio, sed ex nomine celiſum non sit liquidum, & clarum, si ve etiam sit tale, sed non experibile via executiva, quia nē debitor celiſum sit obligatus defacti ad faciem, sed alia ob inquietum, vel absentiam eius in cuius faciem sit obligatus, non intrat liquidatio servata forma ritus M. C. V. f. et alii judicium exequivium in regione usitatum, ac proprietate vir ad exactionem facilitandam, ac obtinendam obligatiōnem liquidam de facie ad faciem, concedendo etiam honestam dilationem, dictam carceram adhibeat, utique inquietum, ac aspernum effet, ut vir ex eius prudenti diligentia damnū sentire debet, ac ex bonis operibus lapidari, que tamē vera creditur cum supposito quod nominis celiſibilis, vel petiūlē cedat damno cedentis, non autem vir celiſibilis; quoniam si exactionis periculum ex alio capite pertinet ad virum, fraudatoria est hoc inspeccio.

Secunda conjectura ob quam confessio etiam constante matrimonio facit ad spē future numerationis potius quam ad frāndem prohibitē donationis, vel simulationē referenda est, refutat ex peritorum qualitate, quae sic in antecedenti cauſa converto facit ut confessio ante matrimonio contra eam regularem naturam referatur ad donationem ut supra in dicti antecedentis cauſa secunda conjectura, ita in illo operatō propulsione; si enim vir sit tantum tenuis, quanta sub confessione continetur, atque promittens adejuſtō solitatem idoneus existat, ita ut atendantur, & viri qualitate dōis sit congrua, ac honesta, non intrat praefulsum simulationis, cum nulla conjectura subſelle casta nubilandi, vel donandi, sed potius sub spē future numerationis credendum est confessōnem emanasse, ut bene Coccini. d. dec. 499. num. 7. & seqq. quodque ex dōis congruitate excludatur præsumptio simulationis, & ostentationis, late probat. Rota in Romana rediſti 8. Junii 1643. & 8. Junii 1654. Melio, quarum prima est in d. l. dec. 198. part. 9. recens, de quibus dictib⁹ est particula littera actu occazione dōis non minuerit, ut supra, d. l. dec. 24.

Tertia conjectura deducit posse videtur, ubi facit circumstantia sunt tales quod validē inter conuato dōitā confitit, tunc etiam cum celiſum promissione sub nomine mutui, vel alio titulo, & hīc est vere caus in quo disputant Doctores, & quem ut quoditiam exemplificat Bald. in d. l. pen. & mulier. & seqv. foli. matr. Et in hoc aut expressē confitit de partium voluntate, & in claris celiſis omnis quod: non potest enim dari novatio abſcē animo; itaut si ex acto novo praefudit aliquod mulieri celiſum appearat, quod non exactionem habebit actionem contra virum, vel ex beneficio dicit. l. si extra-nes, vel ad interesse ratione culpa, ac male administratio, neque subdantum videat debitor dōitā in novum titulum novandi animo transflum gandere omnibus illis priviliegis, quibus prius debitor poterit, ex valga regula, ut subrogatum de partium voluntate sit in omnibus eis quædam natura, qualis erat res, in cuius locum facta est subrogatio.

Aut veritamur in dōib⁹, & tunc aut justa, & probabilis subſelle cauſa, ob quam maritus ad hujusmodi circuitum inducatur, ut pluris pro cauſa infiniti subſelle in Regno Neapolitano ad finem, ut competere valeat via executiva, servata forma ritus M. C. V. que alia capitulū matrimonialib⁹ tamquam passionis, & illiquidis non competenter, siue ad finem evitandi privilegium dōitā ultra quam, &c. & cum tunc nova propulsio sub diverso titulo sit in executiōne, & obſervant prioris contractus, cessar novatio, ac novum debitor ita constitutus, quo ad omnes celiſus ceteratorum unum, & idem cum primo dōitā, ut bene post Ann. seqq. 248. & alios Capye. Lat. decisi. 38. ex num. 34. & dec. 100. ex num. 23. Thorus vero 4. ac alii moderni Regnicole passim; quod etiam recte comprobatur apud Coccini. decisi. 499. num. 8. ubi in terminis confutandis viginti in Civitate Ragusina facient quicquidam ex dōte, deindeque pro

23
24

itemque quod notarium est ad dignoscendum, an in causa unius, vel alterius reguli veretur, attendendum est etiam in causa, quo posita regula spē exclusiva, & indiquativa simulationis dubitetur de fine ad quem simulatio directa sit, ac faciliter ad effectum faciendi donationem, vel ad effectum ostentationis, & pompe, quia totum penderit ex circumstantiis factis, præfertim ex conjugum inqualitate, ut notarium est supra.

Effe-

Effectus magni sunt ex ista infelctione refutantes; pri-
mum enim est, quod si confessio presumitur sub spe futura
numeracionis, illa regulariter probat veram donationem, neque
dici potest nulla, solum enim exceptione eligibilis, quatenus
exceptio non numerata doris per virum opponatur, & non
alias, fucus ubi presumitur in fraudem donationis, vel simula-
tata; nam abique alia oppositione veritatem non probat, ut
cum aliis per Barbos. d.cap.10. nu.80. & alios, de quibus pro-
xime infra.

Secunda est, ut solum assertorium non operentur, attra-
mentum concedit hanc operationem promissori, & fortius si
assertorium, ac promissorium concurrant, atque hanc quam
multi vocant communem, magis que recipant, post alias ob
alios allegatos tuerint Bald. Novell. de dat. part. 10. n.10. &c. in l.
sol. in aliam. num. 204. Fach. dicto 1.8. contra 77. Gabt. de do-

Secundus efficiens est, quod ubi confessio presumitur sub
spe, durat etis effecta durante tantum tempore opponendi
diictam exceptionem, quo clavis confessio efficax reputa-
tur, atque dote veram probat in prejudicium viri, & ha-
redum. Covar. d.c.7.n.4. in his vers. quod se velimus. Mantic.
.d.it.20. n.11. numer. 9. & 29. Afflct. decis. 40. n.10. Menoch.
dift. pre.fmp.12. l.3. numer. 19. Boffald. cap.10.n.21. Coccin.
decis. 41. numer. 2. 451. numer. 1. & 499. numer. 6. Ubi vero pre-
sumitur similitudine, vel in fraude probabitur donationis,
tunc nihil intereat, aut tempora opponendi de date non nu-
merata lapsa sint, necne, quoniam lapsus temporis num-
quam simulatiois exceptionem tollit, Mantic. d. numer. 29.
Gratian. deci.s. 362. numer. 16. & 693. in fin. Fontan. da.14. gl. 16.
unic. p.1. numer. 676. & 949. Greg. decis. 67. numer. 6. Burat. decis.
108. n.17. Menoch. d. prf.12. n.17. plen. Rot. in dicta Romana
datis 21. Februar. 1650 Corrado in fin. & in sequenti confor-
matoria, de quibus apud Salgadum in labyrinth. dec. 22. & 23.
& in dicta Romana datis 11. Februar. 1656 Bevilaguia decis.
26. pof. Zut. alias ad. 26. pof. Bonden.

Terius est effe*cus*, quod ubi confessio est sub spe, tunc probat veritatem, atque praedicatur si exceptione non puritate donis fuerit renunciatum, glo. Bartol. & ali. in l. 1. de don. cas. numer. Manic. ditto fe^r. 20. mm. 8. Intelligendo san^e, quatenus ex intervale fecerit dicta renunciatio, scit autem si contineantur, cum eadem faciliter quia quis inducit ad confitendum, induci soleat ad renunciatur autem hanc vestitam in Urbe ubi ex statuto 135. iuramentum in hujusmodi donationibus inter conjuges, vel sponsos presumitur do^r, ac meum extortum, atque ex parte irritatur, ut amplius in Rot. in saep^e allegatis Romanis coram Corrado apud Sal. ad. dec. 22. & 27. & in dicta Rom. don. dicto Bevilacqua, & Melito apud Zaff. & Bodehus supra.

ciandum, Menoch. dicit prel. superf. 12. numer. 18. Rot. dec. 35. num. 18. pars. 6. recenter. cum aliis per Boss. d. capitulo. 10. numer. 24. & ali communiter; ubi vero intrat presumptio donationis, vel simulationis, tunc huiusmodi renunciatio non solum non prodest, sed nocet, quia fortius eam simulatio, ac fraudulentam praesumere facit, ut supra, ubi enim fraudis, vel simulationis suspicio intrat, tunc majores caute-

39 Sextus effectus est, quod ubi confessio prelumitur sub
spe, si confitens decedat infra tempora opponendi exception-

famur in cuius quo regulariter præsumatur confessio sub spe
futura numerationalis, junc accedente juramento cessat de-
fectus confessio, illaque præjudicat, atque probat veri-
tatem, Covat. dicit. cap. 7. numer. 5. in v. M. McNich. dista
præsumpt. 12. numer. 21. Rot. dec. 24. numer. 8. part. 7. in An-
conit. doct. 17. Junii 1647. Arguelles. *tertia dicatur*, & 25.
November sequenti coram codice, & *maxime*, post hoc
impress. act. 82. & 124. part. 10. recent. cum alis per Merlinum
de pignor. lib. 3. quiesc. 8. numer. 104. Intelligendo tamen
ubi juramentum, quamvis solùm affectuorum, ita conce-
pit eum, ut ab usitate perjurii excepto non numerare do-
tis opponi non valeat, quia nempe explicitè, vel implicitè
cum juramento narratum est, omnia contenta in instru-
mento esse vera&c. si vero efficiens in cuius quo intr. diver-
sa præsumptione prohibite donationis, vel filiationis, tunc
admodum manifeste falsa qualitate non sit desiderable, *ut in*
d. dec. 82.

advertisendum est, ad quam ex dictis diuibus ultimis qualitatibus praesumptio referatur; si enim referatur ad totalem simulationem, quia nempe ad solam ostentationem, ac honosificatam confessio facta confesse, & tunc juramentum quomodo cumque conceperit sit, atque five assertiorum simplieriter, five assertiorum, & promissorum, nihil operatur, quoniam ubi deficit totalis partium confessus, ac veritatis essentia, juramentum attenditur. Valafc. consil. 5. num. 24. Gabr. confil. 142. num. 6. & seq. lib. 2. plene de his juramentis Boff. 1.10. ex l. 7-73. Rot. dec. 55. num. 13. & 259. n. par. 6. rec. cum aliis plenè in puncto congregatis per Rotam d. dec. 22. & 23. apud Salgad.

Si autem referunt ad fraudem prohibiti donationis inter coniuges, quam juxta magis communem, & receptam supponendum est iuramento confirmari, & tunc intra dubitatio, an tale iuramentum adiectum huic palliat, ac indirecione donationi eandem vim operetur necne, in quo articulo tres habemus diversas opiniones.

Prima est Imola, & Alciati in cap. cum contingat, de iurandis, de quibus Covarr. dicto cap. 7. numer. 2. in fin. utrum juramentum afferetur, hanc tacitum donationem confitemet; verum haec opinio modicos habet sequaces, receptaque non est, ut per Covar. ibidem, ver. 5. eadem ratione, Mantic. de tacit. l. 21. tit. 8. num. 5. Fachin. l. 8. contro. 78.

Oeclavus, inter alios effectus, qui cor siderari possunt, est illi considerabilis, quod in primo capi spaci eloacio tempore ad hujusmodi exceptionem opponendam, five concurrebit renunciatione, aut geminatione juramenti, aliquie casibus, in quibus exceptio non numerate doctis opponi non potest, confessio probat veritatem, atque dos confessata

349

et vera dos in praedium viri, vel heredum, nisi praesumpta veritas contraria probatio excludatur, cum non dubitetur lapsum temporis, ac similia excludere quidem exceptionem dos non numeratae, sed praesumptive, ita ut contrafaria veritas a consiente probati valeat; non sic est econversio, nam quanvis veriter in causa validi donationis, vel ratione iuramenti pronuntiata juxta unam sententiam, vel ratione inaequalitatis cuius respectu validitas hujus�alitatis donationis est magis verificabilis, confessio quidem praedictum viro eisque heredes ad effectum ut ab observantia dicta donationis ex confessione relinquantur reueatur, sed non per hoc veram doctem causabit ad effectum ut dos gaudeat pri uilegiis dotalibus, qui circumscriptio etiam interesse tertii considerantur in ordine ad ipsum virum, eisque heredes, idque non quia dos confessata etiam in causa valida confessionis non gaudeat privilegia dos, ut aliqui indicent solent assertere, sed haec revera non est dos sed donatio, ad quod scilicet advertendum est, quoniam ita rediuntur pianeque sub involutis questionibus DD. disputatione in hoc puncto.

37. Et quoniam donationes que inter coniuges fieri solent, per deos augmentum, vel donationem propter nuptias, non portare solant, in quibus casibus eadem dona privilegia in ordine ad ipsam virum, cuique habet respondebitur, non inspectiones regalis observatur habebit, quales coniectura apte suavit judicata nocere etiam tertio, quales verò minus apte ad ipsum effectum, sed efficaces contra principalem.

Aggregido igitur secundam principalem inspectionem super prejudicium creditorum viri, vel alterius tertii interrellatis, cui dotti confessata veritas prejudicium generaret, constituita est indubitanter eadem conclusio, seu regula generalis negativa, ut nemus dotti confessata non sit vera dots, neque dots veritatem probet, quoniam si procedit quod ad principalem, multo magis quod terrium, ut obseruat Menoch. lib.3. pr. assump. 13. n.1. Verum sicuti apud omnes regula est absoluta, ita etiam est ejus limitatio, concurrentibus conjecturis veritatem stabendibus, super quam relevantiem solutum est controvergia, quam est impossibile cum essentia.

38 Infra verò quantum tempus exceptio non numerata dottiis competit, multa inspectio non eget, cum exprestè decimū habemus per textum in *Auctent. quod locum, Can. de dot. eur., non num.* ut nemp̄ si matrimonium solvatur infra biennium, exceptio competit infra annum à die soluti matrimonii juxta dispositionem textus in *leg. ultima*. *Codex edem*, foliato autem post biennium, competit infra tres mentes, *Mantici. dif. l.11. rit.20. num.10. Fontanell. d.c.l.14. glof. unic. part.1. num. 79. Boff. d.c. 10. num. 30*, qui alias reportant.

*Et hoc de confessione, qua vel sub spe faura numeratio-
nis, vel animo donandi, vel similiata cedula ostentacionis
ac honorificentia facta; de confessione autem que in nullam
ex his causis referatur, quia nempe a viro in lodo fraudem
tertii facta sit, non videtur opportunum hic loqui, cum
strictè agatur tantum de prejudicio solius viri confessantis,
vel eus quod a reducto non autem tertii; verum adhuc oppor-
tunum est impetrare, a viro confacente dorem, ut ita frauda-
ter creditores, aut fiduciocommissarios, vel alios.*

et credentes, aut fideicommissarios, vel alios, dato etiam quod tertius intercessatis confessio non prajudicet, prajudicare tamen dicatur ipsi confitenti, itaut contra eum qui deinde in meliorum fortunam devenerit, mulier repetitio nem doris confessata habere valcat; casum in specie ita possum, ac discussum adhuc non vidi, ejusque dubitationem solum cadere posse credo ubi muliere non confititia fraudis, ac mortuo viro abfuge alia oppositione, pretendatur quod confessio predicta, tamen in donationem morte confirmata; siquidem ubi mulier confititia, & particeps est fraudis, & tunc quia intrinxi simulationis, nullatio superest videtur, quia mulieri faveat, five vir decesserit, five vivat.

Credentem autem pro muliere spondendum ex regulâ nemo admitti debet ad faudem, & propriam usurpatitudinem vel sui authoris allegandam contra eum qui fraudis parte cepit non est, idcōque dum celsitate prajudicio tertius accusatio, ad caufam honestatē, & non criminosa dictè revocabilis donationis referi potest, hinc propria fraudis allegatio ad uironiam ex causa.

propositum excommunicationis admittenda non videatur, nisi frus-
ti mixta, quia nempe simulationem quoque contingeret con-
fiteretur, ad nos. in l. cum profitearis, C. deret don. ad cuius ma-
teriam videndi sunt Hondon. conf. 46. vol. I. Tiraq. de re tr. att.
lazign. 8. t. gl. 18. Capyc. Latr. conf. ult. 123. n. 143. add. ad Bu-
rat. dec. 76. ubi alt.

Ceterum principialis conclusio, seu regula initio constituta, ut confessio datis eis veritatem non probet, neque in ipsis confessis praedictum, sive in unam, sive in alteram ex causa premisis referendatis, procedit ubi tractatus de simplici confessione, nullis veritatis administriculis, vel cetero, & licet super huiusmodi conjectura tres habeamus opiniones, unam simpliciter voluntiam talen confessione probare veritatem, ac etiam tertio praedicare; alteram simpliciter negantim, & tertiam distinguunt viri confessi qualitatem, ut si non sit magno tunc alieno gravatus praedicet, secus econtra, quas recentet, sed non appro-

bat Facchinius lib. 8. controver^s 87. easque omnes esse veras iuxta casum contingentiam dicat Rot. deci. 239. num. 16. part. 4. recent. som. 2. Nihilominus prima opinio stabilienda est tamquam conclusio generalis, tam in praedictum viri confitentis quam creditorum, & cuiuslibet interesse habentis, alio vero capienda sunt pro limitatione ex causa contingenti, ut post alios ab eis allegatos Rup. in l. *famiae*. num. 47. C. de 2. nupt. A. offic. deci. 402. itaque add. Mantic. d. libr. 11. tit. 20. num. 12. Fontan. clas. unic. part. 11. num. 3. & seqq. Sanchez. dist. 1. 6. dif. 9. num. 10. Boss. dist. 10. numer. 141. Seraph. deci. 795. numer. 1. Gregor. deci. 62. numer. 6. & 491. num. 7. Rot. deci. 24. numer. 5. & 160. num. 1. part. 7. recent. apud Merlin. de pign. 33. in Arimin. Castrol. 17. Junii 1644. Dunozero inter suas deci. 16. Rot. deci. 543. n. 2. part. 11. rec. & alias plures, cum videatur conclusio hoc plena.

Intelligenda est tamen conclusio predicta, ut procedat quatenus in ea promissione & confessionem interclusum temporis adit, fucus autem si uterque actus sit simultaneus, vel fatig conatus, Gratus consil. 36. sub num. 11. Faber lib. 5. tit. 10. defin. 9. Rot. in sap. allec. Rom. dotti 21. Februario 1650. Corrado. s. 28. part. 11. recent. & deci. 126. numer. 17. & 17. numer. 27. & 28. part. 11. recent. & deci. 126. numer. 18. & 18. part. 12. recent. & in aliis; quinimodum de praecedentibus promissione adeo constare debet, quod ceteri sufficio antiadate, que in scripturis privatis solet militare, iuxta testimonios. Scripturar. C. qui potior. in pign. unde non sufficit constare de praecedentibus promissione per apocam, nisi hanc recognoscatur, ut antedicta sufficiat, Burat. dec. 108. num. 1. bene fit in pundo Rot. deci. 141. n. 4. p. 10. rec. unde si in ipsa confessio ne adit etiam enunciatio praecedentis promissione, hoc nimirum operatur, cum eadem proclivitatem quae est confessio fieri potuerit huc assertio, iuxta ea que in materia exceptio nis non numerata passim habemus, & in specie Faber dist. lib. 5. tit. 10. defin. 9. Pont. d. glo. unic. par. 1. num. 32.

Elicet Rot. in dicta decisione. 82. numer. 28. part. 10. recent. ex Gratian. deci. 103. numer. 15. & deci. 18. num. 6. post Pacificum de Salviano dicat in his praecisis terminis, quod confessio in qua praecedens promissio enunciatur, non praefidat tertio, sed probat in praedictum ipsius viri confitentis, non videat tamen hanc modi declaratio ita simpliciter admittenda; quoniam effet destruere regulam in praecedentibus inspectio constitutam, sed intelligenda est concurrensibus aliis quibus administrat, ut obserbit at Fontanell. ibidem. num. 28. quem approbat etiam Rot. in d. deci. 82. part. 10. recent. quae id obiter afferit, ac ad superabundantiam; id eadem inter terminos & confitentem ex differentia subest videtur, quod minor indicia sufficient contrarium, quam contra illum, & non alias Rot. vero dec. 18. apud Pacificum partier dixit obiter abique alla ratione, vel authoritate, & Gratianus loquens per terminos generales credi dendi referunt absque relato in praedictum principali, non advertit ad rationem, de qua supra; & propter haec nullatenus hoc doctrina venit recipienda, nisi ad effectum ut defervat pro aliquo administriculo cum aliis jungendo.

Verum ista conjectura, prout, & omnes aliae sequentes inducent probationem presumptivam tantum, contraria presumptionibus, vel urgentioribus conjecturis, ac presumptionibus conquisitam, utrum specie Fontan. ibid. num. 39. plene Rot. deci. 23. Merlin. de pign. ex n. 30. aliis apud Merlin. deci. 419. & infra, ita ut conjectura, vel presumptio virtus confitentia in transitorio onus in aliis partem, administrandi regulam negativam cum aliis contrariis indicis, & conjecturis; quinimodum ista qualitas praecedentis promissio nis, quae regulariter sufficiens tollit, solet aliquando illam augere; ubi nempe promissio effet de quantitate vaga, & incerta, ut per Greg. deci. 188. num. 1. & deci. 259. num. 4. & 5. part. 6. rec.

Verum & circa istam conjecturam dubitari solet, an attendenda sit quies, praecedente promissione, confessio non sit per actum inter vivos, sed in testamento, vel alio actu per ultimam voluntatem, seu potius ista confessio loco legati stare debeat, tam ad effectum revocabilem, quam ad alios; & questionem excitat Fontanell. dist. clas. ful. 14. glo. unte. part. 2. ex num. 33. ubi relatis argumentis, quo pro utraque sententia deduci possent, numer. 41. ex Can cer. lib. 1. variar. cap. 9. numer. 27. & sequent. firmat verius esse confessionem per ultimam voluntatem non operari eum effectum quem operatur facta inter vivos, sed refolvi in simplex legatum revocabile, quamvis promissio praecedit, atque ipsius cum pluribus aliis sequitur. Boss. d. cap. 10. num. 189. & 89.

Verum non ita generaliter huc traditio recipienda videatur, proindeque ita distinguendum, aut versamus in causa quo nulla procedat promissio, & compertum est non probatur dicitur veritatem, sed relatio in simplex legatum, quatenus tamen legati qualitates habeat, iuxta dec. 487. Seraphini autem praeedit promissio, & tunc sic est Ferrer. cum quo petrannit Catull. longe post huc scripta virus in tract. de alim. alias 8. tom. contr. cap. 36. §. 6. n. 34. teneat regulariter confessionem illo causa attendandam, quasi quod non debeat confessus differenter inter actus inter vivos, & per ultimam voluntatem, cum hinc isti majorum sinceritatis presumptionem habere videamus, attamen id volum recipendum, ubi aliquid aliud administricum veritatis, vel verisimilitudinis indicium concurrat, eum tunc & ipsa confessio in testamento, quamvis revocabili, tamquam administrativa videatur pro veritate habenda, fucus ubi est nulla, cum tunc verior videatur sententia Fontan. Cancerri, & aliorum, & habetur etiam supra, deci. 75.

Secunda deductio conjectura ex verificatione aliquarum ex summis, & partis confessatis, quae probata veritate in parte presumptiva veritas in totum, Mantic. dist. tit. 20. numer. 14. Gratian. dicitur. 362. numer. 18. Surd. consil. 489. numer. 21. Boss. dist. cap. 10. numer. 139. Gregor. deci. 42. numer. 7. Duran. deci. 409. numer. 21. Rot. deci. 160. numer. 2. part. 2. 7. recent. in dicta deci. 82. numer. 22. & deci. 124. num. 10. & deci. 148. numer. 7. part. 10. recent. Orthob. deci. 87. num. 14. etiam solutio in diversis summis, & diversis temporibus facte narrantur, quae cum proveant ex eadem origine, ac tendant ad eundem finem, dicitur connexa, ut in dicta deci. 124. num. 9. part. 10. recent. maximè si ultima solutione carent pro reducto, ut in Ravennat. Salviani 17. Decembris 1646. Melito. §. resoluta secundum.

Dubium tamen est, in qua parte verificatio sit necessaria, an scilicet debet esse pro majori, vel sufficiat etiam in minori, & in hoc Lancell. G. illa ad confutand. Alex. 9. n. 71. & seq. voluit tunc demum istam conjecturam admitti, ubi solutiones verè justificari pro majori parte, vel falso per dimidiam, quam etiam illis relatis sequitur. Boss. d. c. 10. num. 129. post medium; hanc vero opinionem ut nimis rigidi aut dilapidator. Cocco. dec. 499. n. 7. & seq. Rot. dec. 24. n. 14. & dec. 160. n. 7. & 11. p. 7. rec. d. dec. 82. num. 23. p. 10. rec. & in pluribus aliis decisionibus sequentibus ejusdem confirmatoribus, si enim ista potens reputari conjectura pro inducenda solutione presumpta in causa quo confessio deficiat, ex dictis in Lavellen. 26. Novembris 1650. Corrado deci. 86. part. 11. rec. multò magis efficax est ad faciendum presumere veram confessionem, ut in simili arguit Greg. dec. 468. n. 10. Prout est converso magnum indicium fraudis, vel simulationis est, summa incongruitas, vel dotantiam inopiam, ut et notatum supra in precedenti inspectione, & in ista super conjectura fraudis.

Ocťam ex eadem ratioe verisimilitudinis observar. 54. Mant. d. 11. tit. 20. num. 15. si minus contentus date confessio, eque intuitu, faciat pactum de alio non petendo, cum renunciatio facta per mulierem, seu ejus nomine a viro promissa, successib. & hæreditatibus, ut communis est etsi; non est enim verisimile, quod nisi vero de tem habuisse, hæc gerere voluerit.

Nona refutat ex confessione corundem creditorum, vel aliorum intereste habentium, qui respondendo positionibus alterant dote fuisse numerata, Mantic. dist. tit. 20. ver. secundum est, sed hec est potius probatio, quām conjectura.

Decima oritur ex sententia creditorum graduatoria, in qua mulier pro dote confessata fuerit servatis (ervandas) canonizata creditrix, quia cum ita sententia emanare soleant, & contradicentes creditoribus, presumuntur quod non opponendo, veritatem agnoverunt, quatenus tamen sententia in judicatum transferit, & creditoribus se opponentibus confer causam esse legitime defensam, ita ut celsus sufficiens collusio, Rot. in Ravennat. Salviani 17. Decembris 1646. Melito. §. tertium etiam, ex Seraph. dec. 141. numer. 5.

Undecim ponderat aliqui, si non ipsi uxori, sed patre confessio fiat, quod in specie ex Marcol. lib. 1. variar. cap. 8. num. 8. & Duran. deci. 409. numer. 15. obserbat Rot. in dicta Ravennat. Salviani coram Melito. §. resoluta secundum, in fin. & deci. 483. num. 28. part. 9. recent. fortius autem si confessio fiat ad favorem extranei, ita nullum commodum refulerit mulieri, vel tale quod non faciat omnino eam locupletiorem ex vita paupertate, proindeque non inacta ratio prohibet donationis, juxta exemplum traditum apud Comitul. deci. 82. in fin. de confessione recepta dote facte per virum ad favorem tutoris, qui cumam confessat in rationibus ponit ad damnum dotantis, cum tunc nulla respectu mulieris consideretur donatio, & sic similiter.

Duodecim ponderat Rot. in Rom. dotti 31. Januarii 1652. Bich. §. tamez. diurna impresa apud Salgad. in labr. dec. 3. rep. deci. 217. p. 11. rec. ubi pro dante ad cuius favorum confessio facta erat, emanauerit sententia ab solutoria ulterioris dotes solutione, quae fecisset transiit in judicatum, licet ab hac decisione de hoc anno 1656. fuitur recessum, ignoratur tamen ex quo motivo, dum adhuc decisio in lucem non prodit.

Quinta precedenti consumilis, ubi confessio est distincta contuens diem, annum, mensem, notarium, vel personam, per quarum manus iunimus confessata dicuntur solute, ita ut faciliter mendacum convinci posset, ut in specie observar. Rot. in Romana domus 22. Junii 1654. Melito. §. cre ditum dote, in fine, ex Socin. consil. 122. num. 2. 1. & Cephal. consil. 121. num. 10. 1. quos allegat, quod etiam pon deravit Rot. dist. deci. 82. num. 30. part. 10. rec. ubi quod sat prodest specificatio rerum quae dantur, ac expessio circumstantiarum.

Sextam deducit Rot. deci. 24. numer. 7. part. 7. recentior. ex dispensatione obiecta a Princeps adversus statutum dominum moderatorum, sed etiam ex causa pro dicta dispensatione obtinenda porrectis, quām conjecturam ad excludendam simulationem summe constituite ponderat etiam Rot. in alias allegata Romana residu dote 8. Junii 1643. & 8. Junii 1654. Melito de sua supra, dist. 24. Hanc tamen alijus ponderis credo quod praedictum confessum, fucus autem tertii interessati, cum agatur de facto pendente à nuda eorumdem contrahentium voluntate, concurrentibus vero aliis conjecturis, ista etiam cum allis retetur ponderari contra tertium.

Sepimur, & quidem urgenterissima, ac meo iudicio aliis omnibus ponderis oritur ex verisimilitudine, quia nempe p. dōis quantitas sit congrua, atque dotantes idonei ad solutionem, ac maritus diligens paterfamilias, & non imprudens dilapidator. Cocco. dec. 499. n. 7. & seq. Rot. dec. 24. n. 14. & dec. 160. n. 7. & 11. p. 7. rec. d. dec. 82. num. 23. p. 10. rec. & in pluribus aliis decisionibus sequentibus ejusdem confirmatoribus, si enim ista potens reputari conjectura pro inducenda solutione presumpta in causa quo confessio deficiat, ex dictis in Lavellen. 26. Novembris 1650. Corrado deci. 86. part. 11. rec. multò magis efficax est ad faciendum presumere veram confessionem, ut in simili arguit Greg. dec. 468. n. 10. Prout est converso magnum indicium fraudis, vel simulationis est, summa incongruitas, vel dotantiam inopiam, ut et notatum supra in precedenti inspectione, & in ista super conjectura fraudis.

Decimam sextam ponderat Rot. dec. 160. nu. 10. p. 7. rec. ubi in confessione, seu queritaria dicitur de contanti, &c. Sed haec levissima puto, quia etiam faciliat, vel respectu quo fit confessio, adjici potest hoc verbum, prout & non gravem reputat Rot.

Decimam septimam deducere solent ex confessu in generali non contrahendi matrimonio sine dote, & quod nemo effit ad ducentum uxorem indotatam, Marecot. d. d. var. cap. 8. n. 11. Grat. d. deci. 362. nu. 20. Duran. deci. 409. n. 21. Greg. dec. 62. num. 3. Rot. dec. 24. n. 4. part. 7. rec. deci. 412. n. 5. p. 9. Verum haec levissima credo, quia cum hodie notoria, ac generalis ubiqui hujusmodi confundetur, vanum effit regulam firmare negari, atque super conjecturis infundere, eamque sperni. Fontanell. dist. clas. 14. gl. unic. part. 2. n. 59. id est probabilis dicendum videtur hanc non esse conjecturam, sed quondam honestam rationem ad ministrativam aliarum conjecturarum ad distinguendum praeterea confessionem factam de dote initio nuptiarum constituta, ab alia confessione de augmento, constante matrimonio, non hoc ratio non viget, ut propterea isto fendo calore fortiores defiderint conjectura quam in primo ex calore dicta ratione.

Decima octava deducit potest ex observantia, quia nempe mulier pro dote confessata fuerit servatis (ervandas) canonizata creditrix, quia cum ita sententia emanare soleant, & contradicentes creditoribus, presumuntur quod non opponendo, veritatem agnoverunt, quatenus tamen sententia in judicatum transferit, & creditoribus se opponentibus confer causam esse legitime defensam, ita ut celsus sufficiens collusio, Rot. in Ravennat. Salviani 17. Decembris 1646. Melito. §. tertium etiam, ex Seraph. dec. 141. numer. 5.

Undecim ponderat aliqui, si non ipsi uxori, sed patre confessio fiat, quod in specie ex Marcol. lib. 1. variar. cap. 8. num. 8. & Duran. deci. 409. numer. 15. obserbat Rot. in dicta Ravennat. Salviani coram Melito. §. resoluta secundum, in fin. & deci. 483. num. 28. part. 9. recent. fortius autem si confessio fiat ad favorem extranei, ita nullum commodum refulerit mulieri, vel tale quod non faciat omnino eam locupletiorem ex vita paupertate, proindeque non inacta ratio prohibet donationis, juxta exemplum traditum apud Comitul. deci. 82. in fin. de confessione recepta dote facte per virum ad favorem tutoris, qui cumam confessat in rationibus ponit ad damnum dotantis, cum tunc nulla respectu mulieris consideretur donatio, & sic similiter.

Decima nona proficitur ex diuturna conjugum habitatione cum præstacione alimentorum, aliquorunque onerum dotum supplicatione, lat. Surd. consil. 489. num. 8. &

9. Gratian. d. deci. 362. num. 19. Marecot. d. cap. 8. n. 11. Man-

tit.

tit. d. tit. 20. num. 17. Boss. d. cap. 10. num. 123. Gregor. deci. 62.

num. 5. & 468. num. 8. ubi add. Rot. deci. 24. num. 11. & seq.

160. num. 3. & seqq. part. 7. rec. apud Merlin. de pign.

decis. 59. n. 20. in dicta Perufina Salviani 3. Decembris 1646. Melito. §. tercia de duci solet, dicta Ravennat. Salviani 17. Decembris ejusdem anni 1646. codem §. tertium etiam, dicta Roman. dotti 31. Januarii 1652. Bichio. §. sum ex diurna, pol. Salgad. deci. 3. & 217. part. 11. & in aliis sepe.

Vermi istam conjecturam levissimam reputant Rot.

dec. 23. num. 17. apud Merlin. de pign. ac aliis per Burat. dec.

dec. 3. rep. deci. 217. p. 11. rec. ubi pro dante ad cuius favorum confessio facta era, emanauerit sententia ab solutoria ulterioris dotes solutione, quae fecisset transiit in judicatum, licet ab hac decisione de hoc anno 1656. fuitur recessum, ignoratur tamen ex quo motivo, dum adhuc decisio in lucem non prodit.

Vermi istam conjecturam levissimam reputant Rot.

dec. 23. num. 17. apud Merlin. de pign. ac aliis per Burat. dec.

dec. 3. rep. deci. 217. p. 11. rec. ubi pro dante ad cuius favorum confessio facta era, emanauerit sententia ab solutoria ulterioris dotes solutione, quae fecisset transiit in judicatum, licet ab hac decisione de hoc anno 1656. fuitur recessum, ignoratur tamen ex quo motivo, dum adhuc decisio in lucem non prodit.

non tamen solent propriea mariti alimenta uxoriis de-
negare, neque illas expellere, ut in specie obseruat. Fontan.
d. n. 59. est bene verum quod ubi cohabitatio cum alimento-
rum præstallatione est diuturna post confessionem ab eo ali-
qua querela, tunc efficacem credetem istam conjecturam
contraria ipsius virum consentientem, ad quem effectum eam
ponderat Coccin. dec. 441. in fin. ubi cam saltem decennalem
populat, ut sola sufficiat.

Satis tamen considerabilis est ubi fuisse coacta, quia
nempe mulier contra virum invitum (collusione exulta)
eget in iudicio pro alimentis, & obtulerit, Roi. d.
dec. 24. part. 7. recent. & dec. 59. n. 20. apud Merlin. de pign.
ubi maximè si hæc citois creditoribus, vel alias consilii ge-
stæ essent.

Vigesimali deducitur conjectura veritatis ex lapsu temporis
65 a jure præscripti ad opponendam exceptionem non numerata
datis, verum ne o terminorum confusione in a-
quovocis incidatur, circa ultimam conjecturam ita diliguerunt;
aut veram in casu quo in dubio referatur con-
fessio ad præsumptam donationem, vel simulatum offensio-
nem, ut supra in precedentem inspectionem, & tunc si lapsus
hujus temporis non præjudicat ipsi viro confitebitur ut supra,
multo minus tertio; aut fatus in casu quo de jure con-
fessio præsumta facta sub spe futura numerationis, & tunc
aliqui relati per Manticam dec. 11. 20. num. 41. & per Covar.
lib. 1. part. cap. 7. num. 6. verf. in contrarium, putant lapsu
temporis præjudicare confitentes, non autem creditoribus,
aut tertii, ali vero relati per eosdem Covart. & Man-
tic. ubi suprà, & per Facchinem lib. 8. contr. 86. contraria
impugnatores, & achus defensione, credunt similiiter
lapsu temporis indistincte coadjuvare confessio[n]is verita-
tem; Covart. autem diligenter inter confessio[n]es ante ma-
trimonium, quam indistincte credi prædictam, & aliam
post matrimonium, quam negat præjudicare tertii, dictam
que distinctionem sequi videat Menoch. lib. 2. presump. 13.
num. 14. sed eam impugnat Facchinus ubi suprà, neque
muli probati videunt, quoniam supposito, ut confessio con-
ficiatur facta sub spe, tunc celata suspicio raudis, & donatio-
nis, & consequente nulla differentia ratio viget in confi-
ficio ante, vel post matrimonium facta sit, idemque videatur in
distinctione constituta concilio affirmativa; ut nimirum lapsu
temporis confessio[n]em administrative, ut genera-
tive, & indistincte illam firmarunt ultra allegatos per Covar.
Mantic. & Facchinem ubi suprà, Hodierne in lib[er]tate edita,
num. 25. & seqq. dec. 42. post num. 10. & numer. 11.
Dur. dec. 43. num. 3. & 4. Roi. apud Pacifico de Salv. dec. 14.
part. 1. & 153. num. 3. 4.

Ei tanquam ratione adhibetur inter principalem, & ter-
tios, ut his, nempe creditoribus, vel aliis intercessatis, ad
versus hujusmodi lapsu temporis faciliter concedatur re-
stitutio integrum ex clausula generali sua mibi, &c. quā
principali. Mantic. d. 20. n. 43. & lib. 27. ed. lib. 1. in fin. Ma-
rcif. d. 8. n. 20. & ali tensiū videntur per Fontan. d. 28. i.
gl. unic. par. 1. n. 92.

Sicut quod istam conjecturam aghiberi distinguit inter
creditoris nientes credito vero, ac alios nientes confessio-
ni tantum, arce inter antiores, & postiores confessio[n]es,
verum de hoc videndum est infra ubi de effectibus hujus
distinctionis.

Quod dicitur ex lapsu temporis prædicti, extendunt
alii ad renunciacionem dictæ exceptionis, seu ad gemina-
tionem confessio[n]is, ex quibus dictæ exceptio cœlest, sed
quod tertii non videunt approbare Mantic. d. 20. num.
42. & Hodierne in d. lib. 2. part. 7. et seq. 24. et num. 38.
per Magon. dec. 18. n. 6. Rot. dec. 259. n. 6. par. 6. recent. & 239. n. 11. & seqq. par.
4. tom. 2.

Solet quod istam conjecturam aghiberi distinguit inter
creditoris nientes credito vero, ac alios nientes confessio-
ni tantum, arce inter antiores, & postiores confessio[n]es,
verum de hoc videndum est infra ubi de effectibus hujus
distinctionis.

Quod dicitur ex lapsu temporis prædicti, extendunt

alii ad renunciacionem dictæ exceptionis, seu ad gemina-

tionem confessio[n]is, ex quibus dictæ exceptio cœlest, sed

quod tertii non videunt approbare Mantic. d. 20. num.

42. & Hodierne in d. lib. 2. part. 7. et seq. 24. et num. 38.

per Magon. dec. 18. n. 6. Rot. dec. 259. n. 6. par. 6. recent. & 239. n. 11. & seqq. par.

4. tom. 2.

Solet quod istam conjecturam aghiberi distinguit inter

creditoris nientes credito vero, ac alios nientes confessio-

ni tantum, arce inter antiores, & postiores confessio[n]es,

verum de hoc videndum est infra ubi de effectibus hujus
distinctionis.

Alias conjecturas curiositas perquirat, harum cumulo

contentus, ex quibus, vel carumratione de facili allarum

circumstantiarum efficaciam, confundens, vel judex percipi-

re poterit.

Quamvis autem conjecturis concurrentibus certa con-

clusio sit donec confessatam, pro vera in omnibus etiam

quoad tertii præjudicium habens esse, attamen quia

conjectura prædictæ præsumptivam, non autem necesse-

rit probacionem causans, hinc proinde concurrentibus

contrariis probacionibus, de dictis conjecturis nulla ra-

tio habenda est, vel etiam contrariis præsumptionibus,

Merlin. apud Salg. dec. 22.

Q[uod]a[m] si convenienter esse dotum solvi vinculatum, vel

alii investiri, deindeque appearat soluta libera, adden. ad

73 Barat. dec. 925. in fin. Rot. dicta dec. 23. numer. 9. apud

& conjecturis fraudis, & simulationis urgentibus, ut
plene dec. 23. apud Merlin. de pign. num. 3. & per tot. &
ali pauci absque controversia, que sola est in dignoinda
conjecturatum insulm colluctantum efficacia, ac præpon-
derantia, atque in ea, ut supra dictum fuit, est etiam impos-
sibile certam uniformem normam dari posse, sed totum re-
mittendum judicis arbitrio, juxta individuorum qualitates
& circumstantias regulando.

Ex contrario autem conjecturis, ac præsumptionibus
sequentes uti frequentiores à Doctoribus ponderant solent,
alii non expliciti, quas, vel adhuc non excogitatas causa-
dabit, vel quas studiosi cum magis accurate diligentia, 68
inapriquo tempore copi abundans deducunt perquirit,
in quibus conjecturis dijudicandis habenda erit pariter
regula alia dicta ponderandi eas non singulariter, quia
ram iste quæ precedentes uti singulares sunt debiles, ac
fus habent exceptions, sed uitum ex regula ni singulæ qua
non praesunt &c.

Prima vero, ac efficax, & frequens omnium major re-
sultat ab inversum illudine, quia scilicet dotans adeo pa-
uper erat, quod si inversum possit tam brevi tempore
summarum confessatam solvere, Gregor. dec. 188. Barat. dec.
108. n. 9. & 925. n. 3. Rot. dec. 23. apud Merlin. de pign. n.
& seqq. latè in sepe allegata Rom. dots coram Corrado
apud Salgad. dec. 23. & 23. ad quas in contingentia omnino
recurrendum est.

Secunda frequentior ubi vir confitens de tempore con-
fessio[n]is era, ut alterno gravatus, ita de tempore debitis
ei non remaneret quidquam disponendum, vel è contra
dompia date remaneret non sollevo, Mantic. d. 20. numer. 37. Menoch. d. 20. præsumpt. 13. lib. 3. numer. 23. Gratian. d. 20. numer. 21. & seqq. & dec. 40. numer. 22. Pontanell. d. 20. 14. gl. unic. part. 1. n. 48. & seqq. Boff. d. 10. numer. 25. Barat. dec. 108. numer. 7. ubi adden. & 925. d. 1. Rot. dec. 23. numer. 5. & seqq. apud Merlin. de pign. & aliis
passim.

Quale autem, & quantum esse debet ut alienum, que-
run. Menoch. Mantic. Fontan. & alii, sed re vera certa re-
gula dari non potest, rotunquem pender ex numero con-
jecturatum hinc inde certantum, quia dari potest casus, ut
viro confitentes existente decocto, ac totaliter non idoneo
propter urgentiam præsumptionum, que pro veritate mi-
litent, adhuc confessio attendunt, ut in specie in dicta Roma-
na dots coram Bichio apud Salgad. dec. 3. & dec. 23. part. 1. recent.

Item advertendum est istam conjecturam considerari in
ordine ad simulationem, vel fraudem ipsius dots confessio-
nem, secus autem si summa confessatio sit in effectu vera, sed
contineat fraudem ob lucrum, vel aliam consequentiam
ex dicta vera confessio restolant, juxta calum dec.
9. Leon.

Tertia si enunciatur plures solutiones de præterito

in notabilis quantitate, de quibus non apparent quietantia
co tempore facta, quoniam non est verisimile, ut summa
notabilis abque querantur fuerint foliæ, Greg. d. dec.
188. n. 2. Rot. dec. 259. n. 6. par. 6. recent. & 239. n. 11. & seqq. par.
4. tom. 2.

Quarta si solitus facta sit antequam ejus dies cedat, quo-
niam anticipata solutio suspecta est, cum hodie tari sint qui
tempore convenio amplemptare promissa, Barat. dec. 108. n. 10.

5. & 7. Rot. dec. 259. n. 6. par. 6. recent. & 239. n. 11. & seqq. par.
4. tom. 2.

Sexta si confessio facta sit per instrumentum in quo com-
miserit de more regionis apponi soleat juramentum, quod 73
sit omnissum, quoniam omne infolium est suscepsum præ-
fertur circa juramentum, quod si est solutum, ac omittitur
prædictum indicium, mendacii, quod cum perjurio dici noluit
Barat. d. dec. 108. n. 11.

Septima persona viri confitentes, & cui asservatur lo-
cum, effectori exteriori, minor, filius familias, pauper, vel alii
notor imprudentes atque de dissipatio[n]e suscepimus, ita non 74
sit verisimile dorans illi solvere voluisse summarum con-
fessatam ita libere, & imprudente absq[ue] investimento, vel cau-
tione, ut dec. 35. in fin. & 239. n. 11. part. 6. & c. in d. Romana
dots 21. Febr. 1650. Corrado, §. secundo ex qualitate, alias
apud Salg. dec. 22.

Quod dicitur ex lapsu temporis prædicti, extendunt
alii ad renunciacionem dictæ exceptionis, seu ad gemina-

tionem confessio[n]is, ex quibus dictæ exceptio cœlest, sed

quod tertii non videunt approbare Mantic. d. 20. num.

42. & Hodierne in d. lib. 2. part. 7. et seq. 24. et num. 38.

per Magon. dec. 18. n. 6. Rot. dec. 259. n. 6. par. 6. recent. & 239. n. 11. & seqq. par.

4. tom. 2.

Quod dicitur ex lapsu temporis prædicti, extendunt

alii ad renunciacionem dictæ exceptionis, seu ad gemina-

tionem confessio[n]is, ex quibus dictæ exceptio cœlest, sed

quod tertii non videunt approbare Mantic. d. 20. num.

42. & Hodierne in d. lib. 2. part. 7. et seq. 24. et num. 38.

per Magon. dec. 18. n. 6. Rot. dec. 259. n. 6. par. 6. recent. & 239. n. 11. & seqq. par.

4. tom. 2.

Quod dicitur ex lapsu temporis prædicti, extendunt

alii ad renunciacionem dictæ exceptionis, seu ad gemina-

tionem confessio[n]is, ex quibus dictæ exceptio cœlest, sed

quod tertii non videunt approbare Mantic. d. 20. num.

42. & Hodierne in d. lib. 2. part. 7. et seq. 24. et num. 38.

per Magon. dec. 18. n. 6. Rot. dec. 259. n. 6. par. 6. recent. & 239. n. 11. & seqq. par.

4. tom. 2.

Quod dicitur ex lapsu temporis prædicti, extendunt

alii ad renunciacionem dictæ exceptionis, seu ad gemina-

tionem confessio[n]is, ex quibus dictæ exceptio cœlest, sed

quod tertii non videunt approbare Mantic. d. 20. num.

42. & Hodierne in d. lib. 2. part. 7. et seq. 24. et num. 38.

per Magon. dec. 18. n. 6. Rot. dec. 259. n. 6. par. 6. recent. & 239. n. 11. & seqq. par.

4. tom. 2.

Quod dicitur ex lapsu temporis prædicti, extendunt

alii ad renunciacionem dictæ exceptionis, seu ad gemina-

tionem confessio[n]is, ex quibus dictæ exceptio cœlest, sed

quod tertii non videunt approbare Mantic. d. 20. num.

42. & Hodierne in d. lib. 2. part. 7. et seq. 24. et num. 38.

per Magon. dec. 18. n. 6. Rot. dec. 259. n. 6. par. 6. recent. & 239. n. 11. & seqq. par.

4. tom. 2.

Quod dicitur ex lapsu temporis prædicti, extendunt

alii ad renunciacionem dictæ exceptionis, seu ad gemina-

tionem confessio[n]is, ex quibus dictæ exceptio cœlest, sed

quod tertii non videunt approbare Mantic. d. 20. num.

42. & Hodierne in d. lib. 2. part. 7. et seq. 24. et num. 38.

per Magon. dec. 18. n. 6. Rot. dec. 259. n. 6. par. 6. recent. & 239. n. 11. & seqq. par.

4. tom. 2.

Quod dicitur ex lapsu temporis prædicti, extendunt

alii ad renunciacionem dictæ exceptionis, seu ad gemina-

tionem confessio[n]is, ex quibus dictæ exceptio cœlest, sed

quod tertii non videunt approbare Mantic. d. 20. num.

42. & Hodierne in d. lib. 2. part. 7. et seq. 24. et num. 38.

per Magon. dec. 18. n. 6. Rot. dec. 259. n. 6. par. 6. recent. & 239. n. 11. & seqq. par.

4. tom. 2.

Quod dicitur ex lapsu temporis prædicti, extendunt

alii ad renunciacionem dictæ exceptionis, seu ad gemina-

tionem confessio[n]is, ex quibus dictæ exceptio cœlest, sed

quod tertii non videunt approbare Mantic. d. 20. num.

42. & Hodierne in d. lib. 2. part. 7. et seq. 24. et num. 38.

per Magon. dec. 18. n. 6. Rot. dec. 259. n. 6. par. 6. recent. & 239. n. 11. & seqq. par.

4. tom. 2.

Quod dicitur ex lapsu temporis prædicti, extendunt

alii ad renunciacionem dictæ exceptionis, seu ad gemina-

tionem confessio[n]is, ex quibus dictæ exceptio cœlest, sed

quod tertii non videunt approbare Mantic. d. 20. num.

42. & Hodierne in d. lib. 2. part. 7. et seq. 24. et num. 38.

per Magon. dec. 18. n. 6. Rot. dec. 259. n. 6. par. 6. recent. & 239. n. 11. & seqq. par.

4. tom. 2.

Quod dicitur ex lapsu temporis prædicti, extendunt

alii ad renunciacionem dictæ exceptionis, seu ad gemina-

tionem confessio[n]is, ex quibus dictæ exceptio cœlest, sed

quod tertii non videunt approbare Mantic. d. 20. num.

42. & Hodierne in d. lib. 2. part. 7. et seq. 24. et num. 38.

per Magon. dec. 18. n. 6. Rot. dec. 259. n. 6. par. 6. recent. & 239. n. 11. & seqq. par.

4. tom. 2.

Quod dicitur ex lapsu temporis prædicti, extendunt

alii ad renunciacionem dictæ exceptionis, seu ad gemina-

tionem confessio[n]is, ex quibus dictæ exceptio cœlest, sed

quod tertii non videunt approbare Mantic. d. 20. num.

42. & Hodierne in d. lib. 2. part. 7. et seq. 24. et num. 38.

per Magon. dec. 18. n. 6. Rot. dec. 259. n. 6. par. 6. recent. & 239. n. 11. & seqq. par.

4. tom. 2.

Quod dicitur ex lapsu temporis prædicti, extendunt

alii ad renunciacionem dictæ exceptionis, seu ad gemina-

tionem confessio[n]is, ex quibus dictæ exceptio cœlest, sed

quod tertii non videunt approbare Mantic. d. 20. num.

42. & Hodierne in d. lib. 2. part. 7. et seq. 24. et num. 38.

per Magon. dec. 18. n. 6. Rot. dec. 259. n. 6. par. 6. recent. & 239. n. 11. & seqq. par.

4. tom. 2.

Quod dicitur ex lapsu temporis prædicti, extendunt

alii ad renunciacionem dictæ exceptionis, seu ad gemina-

tionem confessio[n]is, ex quibus dictæ exceptio cœlest, sed

quod tertii non videunt approbare Mantic. d. 20. num.

42. & Hodierne in d. lib. 2. part. 7. et seq. 24. et num. 38.